

Universiteti i Prizrenit - "UKSHIN HOTI"

FAKULTETI I FILOLOGJISË

Rr. "Rruga e Shkronjave" nr.1 20000 Prizren
Tel. 029/232-14 www.uni-prizren.com

PROGRAMI MËSIMOR – SYLLABUS							
Niveli i studimeve	Bachelor	Programi		Gjuhe gjermane		Viti akademik	2018
LËNDA	2.2 Fonetikë dhe fonologji e gjuhës gjermane / E enjte 09:00 – 11:0;						
Viti		Statusi i lëndës	O	Kodi		2.2	5
Semestri						ECTS kredi	
Javët mësimore	15		Orët mësimore			Ligjërata	Ushtrime
						2	1
Metodologjia e mësimit	Ligjërata, ushtrime, diskutime, debate, puna në grupe etj.						
Konsultime	E mërkurë: 14-15:00						
Mësimdhënësi	Prof. dr. Izer Maksuti			e-mail	izer.maksuti@uni-prizren.com		
				Tel.	045 346 341		
Asistenti				e-mail			
				Tel.			

Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit
<p>Lënda synon të merret fillimisht me definicionet bazë të fonetikës dhe fonologjisë, fokusimi në karakteristikat fonetike të shqiptimit të gjermanishtes dhe në bazat e karakterizimit të tipologjisë të gjermanishtes t'i sqaroj vështirësitë në nivelin standard të tingujve.</p> <p>Lënda referuese: Praktikë gjuhe – I-VIII; Gjuhë e sotme gjermane, kjo lëndë do t'i adresoj vështirësitë e veçanta të shprehjeve gojore të gjermanishtes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të kuptuarit e koncepteve themelore të fonetikës dhe fonologjisë është një nga synimet kryesore të lëndës. - Të kuptuarit e proceseve të nyjëtimit të tingujve dhe parimeve fonetike dhe 	<p><i>Pas përfundimit me sukses të këtij kursi, studentit do të jetë në gjendje që:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - T'i kuptojë proceset e rregullta fonetike dhe fonologjike dhe proceset e nyjëtimit të tingujve të gjermanishtes - T'i përshkruaj tingujt e gjermanishtes sipas kritereve fonetike dhe fonologjike, - T'i zbatojë konceptet e përvetësuara teorike të fonetikës dhe fonologjisë - Të njeh, lexon e përdor në mënyrë korrekte shkrimin fonetik (IPA) - Të ndërlihtë kompetencën fonologjike për përvetësim të

fonologjike të gjermanishtes <ul style="list-style-type: none"> - Mësimi i alfabetit ndërkombëtar fonetik dhe aftësimi i studentëve për shfrytëzimin e tij. - Njohja me parimet e transkriptimit fonetik (IPA) - Rëndësia e fonetikës e fonologjisë në mësimin e gjermanishtes si gjuhë e huaj 	ortoepisë dhe ortografisë
---	---------------------------

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:		
Ligjërata, ushtrime, diskutime, punë në grupe, tema për ushtrime në shtëpi etj.		
Mësimi realizohet nëpërmjet ligjëratave që ofrojnë bazën teorike, ushtrimeve në klasë, detyrave të shtëpisë.		
Kushtet për realizimin e temës mësimore:		
Në procesin e mësimdhënies sigurohen kushte të favorshme për studentin, duke u zhvilluar në një ambient të përshtatshëm, me mjete të duhura, si dhe me raporte të mira me kolegët. Kusht i ndjekjes dhe suksesit për këtë lëndë është edhe fakti që të ketë të dhënë lëndën: Hyrje në gjuhësi gjermane		
Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)		
Përcjellja e punës së gjithëmbarshme të studentëve bëhet në mënyrë të vazhdueshme përmes <u>protokollëve të vëzhgimit</u> , punimeve me shkrim , diskutimeve të mbështetura në burimet relevante dhe me vlerësimet e parë dhe të dytë intermediar. Për secilën veprimtari të angazhimit mbimesatar të studentëve fitohen pikë të veçanta. Studentët varësisht nga niveli i angazhimit të tyre në punën e drejtëpërdrejt arsimore, të leximit në kohën e tyre të lirë, hartimit të punimeve me shkrim etj. kanë mundësi të grumbullojnë deri në 100 pikë.	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare
	Pjesëmarrja e rregullt 10 %	
	Angazhimet javore, leximi, ushtrimet, detyrat 10%	
	Pjesa e parë e provimit 30 %	
	Pjesa e dytë e provimit 30 %	
	Provimi me gojë 20 %	
	Totali 100 %	
Obligimet e studentit:		
Ligjërata 2 orë në javë	Ushtrime 1 orë në javë	
Plotësimi i kriterëve të kërkuara sipas mënyrës së vlerësimit dhe ngarkesës së studentit për lëndën.		

Ngarkesa e studentit për lëndën:			
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej:
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime	1	15	15
Detyra të shtëpisë	2	15	30
Koha e studimit vetanak të studentit (në shtëpi ose bibliotekë)	2	15	30
Përgatitja për pjesët e provimeve (pjesa e parë, edytë)	2	15	30
Koha e kaluar në vlerësim (teste, provim final)	1	2	2
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim,p.sh nëse lënda i ka 6 ECTS kredi student duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 150 orë		Ngarkesa totale:	152

Përmbajtja e programit dhe realizimi kohor

Java	Ligjërata	Orët	Ushtrime	Orët
1.	Tema Hyrje, çështje organizative, plani – Hyrje në fonetikë, nocionet bazë; Fonetika dhe fonologjia; dallimet; Degët e fonetikës	2	Tema Shpërndarja e syllabuseve dhe sqarime lidhur me literaturën: obligative dhe ndihmëse.	1
	22.02.2018			
2.	Fonetika nyjetimore; aparati i të folurit dhe pikat nyjetimit. Organet e të folurit; artikulimi; vendet dhe mënyrat e nyjetimit	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	01.03.2018			
3.	Inventari tingullor i gjermanishtes; zanoret, bashkëtingëlloret; monoftongjet, diftongjet; veçoritë në gjermanisht	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	08.03.2018			
4.	Realizimi ortografik i zanoreve dhe i bashkëtingëlloreve	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	15.03.2018			

5.	Fonetika akustike dhe auditive	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	22.03.2018			
6.	Hyrje në fonologji (Fonetikë funksionale), nocionet bazë: fon, fonem, allofon; analiza fonologjike	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	29.03.2018			
7.	Fonologjia e rrokjes (Silbenphonologie). Nocionet bazë, struktura Njësitë mbisegmentore (Suprasegmentalia); Prozodia, tonet dhe intonacioni	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	05.04.2018			
8.	Proceset fonologjike (Prozessphonologie); bazat, tipet e rregullave fonologjike; ndryshimet fonologjike (fonemore), Merkmalphonologie	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	12.04.2018			
9.	IPA; Shenjat e transkriptimit Transkriptimi sipas IPA; Transkriptim tekstesh; problemet e realizimit	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	19.04.2018			
10.	Roli i fonetikës për mësimin e gjermanishtes si gjuhë e huaj	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	26.04.2018			
11.	Vetëdijesimi fonologjik (Phonologische Bewusstheit)		Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1

	03.05.2018			
12.	Fonologji dhe grafematikë; nacionet bazë; Shkrimi, historia dhe llojet e tij	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	10.05.2018			
13.	Ortoepi dhe ortografi	2	Ushtrime, përforcime, përsëritje e materialit të zhvilluar në ligjërata	1
	17.05.2018			
14.	Përmbledhje, përsëritje	2	Përgatitje për provim	1
	24.05.2018			

LITERATURA

Literaturë bazë:

Buch, Albert/Stenschke, Oliver (2008): Germanistische Linguistik. Eine Einführung. Tübingen: Narr. **(Einheit 1-3)**

Grassegger Hans (2006): Phonetik, Phonologie. Idstein: Schulz-Kirchner Verlag

Graefen G/Liedke M. (2008): Germanistische Sprachwissenschaft. Tübingen: A. Franke Verlag **(fq. 199 – 213)**

Staffeldt, Seven (2010): Einführung in die Phonetik, Phonologie und Graphematik des Deutschen: Ein Leitfaden für den akademischen Unterricht. Verlag: Stauffenburg.

Phonetik für Deutsch als Fremdsprache / http://www.klett-sprachen.de/download/8817/W640636_KLETT_TippsDaF_web.pdf

E rekomandueshme edhe kjo literaturë plotësuese:

DUDEN 2005. Aussprachewörterbuch. Bd. 6. Mannheim: Duden Verlag

Petursson, Magnus/Neppert, Joachim M.H. (2002): Elementarbuch der Phonetik. Hamburg: Buske.

Wiese, Richard (2011): Phonetik und Phonologie. Paderborn: Fink

Si dhe tekste paralele të fonetikës e fonologjisë, në shqip apo gjuhë të tjera.

Arsllani, Hamit (2005): Fonetika dhe fonologjia e gjuhës standarde shqipe. Shkup: Interdiskont.

Dodi, Anastas (2004): *Fonetika dhe fonologjia e gjuhës shqipe*. Tiranë: ASHSH: Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë.

Jashari, Ali/Kryeziu, Bahtijar (2010): *Gjuhë amtare (Njohuri për gjuhën: Fonetikë, morfologji, sintaksë)*. Prishtinë. (fq. 5-71).

Memushaj, R. (2002): *Hyrje në gjuhësi*. Tiranë: Dituria.

Link: Literature shtese per kete lende: <http://www.daf.uni-mainz.de/Bibliographien/bibphon.htm>

VËREJTJE për studentin:

- Pjesëmarrja aktive e studentëve në mësim: ligjërata e ushtrime,
- Përgatitje paraprake për njësitë të cilat zhvillohen; leximi, detyrat etj.
- Pjesëmarrje në diskutim, komente dhe shprehje e lirë e opinionit dhe qëndrimin akademik,
- Respektimi i orarit të ligjëratave pa e cenuar lirinë akademike (shkyqje e telefonave celular etj).